

Perspective privind dezvoltarea și evoluția recentă a centrelor urbane din Județul Neamț

Sistemul urban al Județului Neamț este reprezentat de Municipiul Piatra Neamț, reședința de județ, Municipiul Roman și orașele Târgu Neamț, Roznov și Biczaz. Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului clasifică aceste centre urbane în: localități de rang II (municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități) - Piatra Neamț, Roman, respectiv localități de rang III (orașe): Biczaz, Roznov, Târgu Neamț. În studiul „Orașe Magnet-Migrație și Navetism în România” realizat în iunie 2017 de Banca Mondială, Municipiul Piatra Neamț este definit ca pol județean - o arie funcțională ce prezintă câteva caracteristici precum un potențial de urbanizare rapid, un bazin demografic bine conturat în jurul său, resurse turistice importante, posibilitatea de a atrage migranți în special din zonele rurale (cu precădere navetiști), dar și nevoia de investiții în sectorul industrial¹.

Din punct de vedere teritorial arealele urbane ale Județului Neamț sunt repartizate echilibrat (Figura 1), cu municipiul reședință de județ Piatra Neamț situat în zona centrală, Municipiul Roman în partea de est, orașele Târgu Neamț și Roznov pe axa nord-sud și orașul Biczaz în partea de vest, la contactul cu zona montană. De altfel în zona montană a Județului Neamț se remarcă un vid urban, cauzat de lipsa unei astfel de zone dar și a accesibilității reduse către orașele existente.

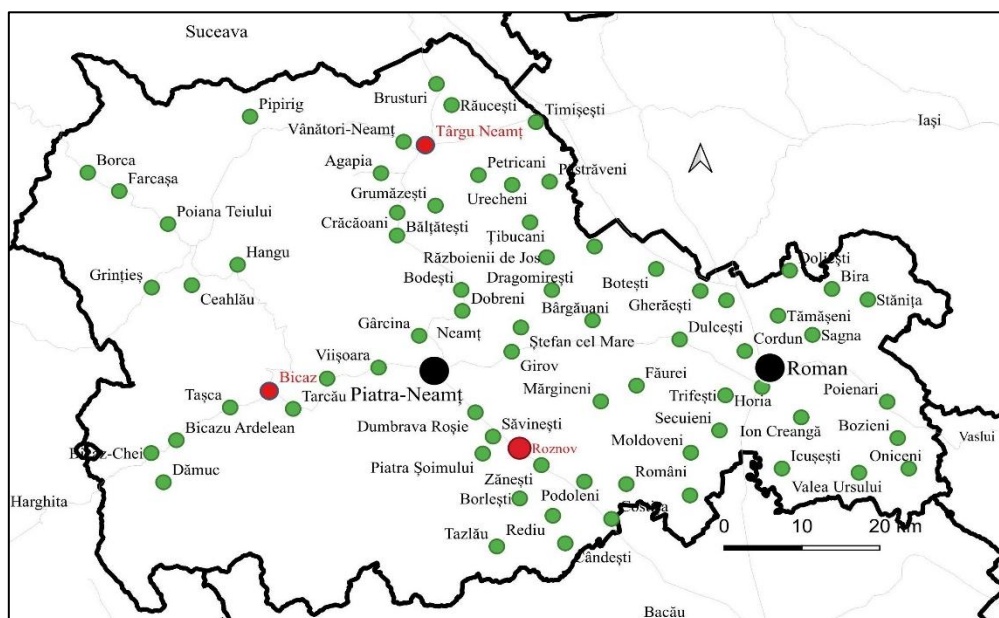

Figura 1. Localizarea centrelor urbane în cadrul Județului Neamț

În ceea ce privește extinderea centrelor urbane din Neamț, în ultima perioadă se constată modificări reduse ale suprafețelor intravilane ale Municipiilor Piatra Neamț și Roman și creșteri semnificative în cazul orașelor Târgu Neamț, Biczaz și Roznov, în special după anul 2018 (Tabel 1).

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Piatra Neamț	2148	2388	2388	2388	2388	2388	2388
Roman	1609	1609	1609	1610	1610	1610	1610
Biczaz	545	981	981	981	1004	1004	1004
Roznov	341	1199	1199	1199	1195	1195	1195
Târgu Neamț	1349	1986	1986	1986	1986	1986	1986

Tabel 1. Evoluția suprafeței intravilane a centrelor urbane din Județul Neamț (ha)

¹ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/448771499322731333/pdf/116400-ROMANIAN-REVISED-PUBLIC-Magnet-Cities-Migration-and-Commuting-in-Romania-RO.pdf>

Extinderea teritorială a centrelor urbane din Neamț s-a realizat lent, în funcție de morfologia spațiului și de particularitățile funcționale ale acestuia. Datorită caracteristicilor de relief și a evoluției sale istorice extinderea teritorială a Municipiului Piatra Neamț s-a realizat de-a lungul principalelor căi de comunicare cu exteriorul, acest proces continuând și astăzi, prin expansiunea intravilanului spre nord-vest (către Bicaz, pe Valea Bistriței), nord-est (către Roman) și sud (către Bacău). În cazul Municipiului Roman se evidențiază extinderea către partea de nord acolo unde s-a conturat o importantă zonă industrială. Astfel, în cazul ambelor centre urbane, în ultimii zece ani se constată o extindere a spațiului periurban, comunele situate în imediata vecinătate a acestora înregistrând creșteri ale populației (Figura 2) și ale perimetrului construit. Acest fapt a determinat urbanizarea lor și pierderea, în parte, a caracterului rural ducând atât la sporirea funcției rezidențiale cât și la localizarea unor agenți economici din sectorul industriei ori serviciilor. Comunele în care s-a manifestat cu preponderență acest fenomen au fost Alexandru cel Bun și Dumbrava Roșie în cazul Municipiului Piatra Neamț respectiv Cordon în cazul Municipiului Roman (Tabelele 2-3).

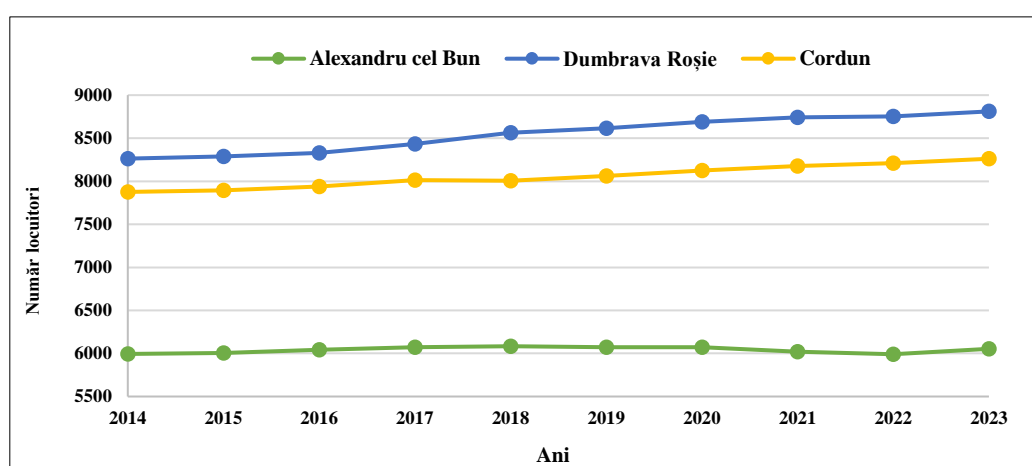

Figura 2. Evoluția populației domiciliată în principalele comune periurbane din jurul municipiilor Piatra Neamț și Roman

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alexandru cel Bun	2375	2403	2419	2425	2438	2454	2488	3079	3098	3111
Dumbrava Roșie	3003	3031	3055	3104	3116	3144	3170	3589	3620	3657
Cordon	2487	2494	2494	2537	2561	2605	2637	3188	3266	3338

Tabel 2. Numărul locuințelor existente în principalele comune periurbane din jurul municipiilor Piatra Neamț și Roman

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alexandru cel Bun	12	8	7	3	20	43	24	16	18	25
Dumbrava Roșie	45	45	58	45	64	70	51	83	73	50
Cordon	9	1	9	15	45	40	64	57	44	32

Tabel 3. Numărul autorizațiilor de construcție eliberate în principalele comune periurbane din jurul municipiilor Piatra Neamț și Roman

Conform ultimului Recensământ al Populației și Locuințelor realizat în anul 2021 centrele urbane ale Județului Neamț însumau o populație rezidentă de 160591 de locuitori, în scădere față de Recensământul din 2011 (169599 de locuitori), cifre traduse și într-un grad mic de urbanizare al județului, doar 35,36% dintre locuitori trăind în mediul urban. Dezvoltarea și evoluția unui centru urban implică modificări la nivelul tuturor componentelor sale, una dintre cele mai importante fiind capitalul

uman. Ultimii 10 ani au reprezentat, pentru municipiile și orașele Județului Neamț o perioadă de declin demografic, fenomen caracteristic de asemenea și localităților rurale. Populația urbană rezidentă a înregistrat scăderi constante pe fondul diminuării sporului natural și al extinderii fenomenului de migrație specific perioadei de tranziție și post tranziție. Astfel zonele urbane ale Județului Neamț sunt afectate de fenomenul de îmbătrânire demografică, fenomen specific întregii țări și caracterizat prin scăderea natalității, creșterea speranței de viață la naștere, valori negative ale sporului migratoriu, ponderi mici ale persoanelor de vârstă tânără din totalul populației, scăderea ratei de înlocuire a forței de muncă și creșterea raportului de dependență demografică. Principalii indicatori demografici evidențiază faptul că în toate cele cinci centre urbane din Județul Neamț populația rezidentă a scăzut în perioada dintre ultimele două recensăminte ale populației și locuințelor (2011 respectiv 2021) și de asemenea faptul că s-au produs modificări în ceea ce privește structura pe grupe de vârstă, ponderea populației vârstnice (peste 65 de ani) din total populației crescând semnificativ cu precădere la nivelul municipiilor Piatra Neamț și Roman. (Tabelele 4-5).

	0 - 14 ani		14-65 ani		peste 65 ani	
	RPL 2011	RPL 2021	RPL 2011	RPL 2021	RPL 2011	RPL 2021
Piatra Neamț	15%	16%	70%	59%	15%	25%
Roman	15%	16%	71%	62%	14%	22%
Bicaz	16%	14%	64%	62%	20%	24%
Roznov	18%	19%	65%	62%	17%	19%
Târgu Neamț	16%	16%	70%	65%	14%	19%

Tabel 4. Structura populației pe principalele grupe de vârstă la Recensămintele din 2011 și 2021

Scăderea ponderii populației de vârstă adultă determină transformări semnificative în funcționalitatea unui centru urban, atrăgând diminuarea populației în vârstă de muncă, efecte negative asupra pieței muncii și presiune crescută pe serviciile de sănătate și de protecție socială.

	Populație rezidentă		Indicele de îmbătrânire demografică ²		Raportul de dependență demografică ³	
	RPL 2011	RPL 2021	RPL 2011	RPL 2021	RPL 2011	RPL 2021
Piatra Neamț	85055	79679	104,6	163,3	42,1	69,1
Roman	50713	48644	93,3	131,9	41,3	60,7
Bicaz	6543	6106	125,3	178,6	54,9	62,3
Roznov	8593	8133	91,9	98,8	54,1	60,9
Târgu Neamț	18695	18029	85,1	114,7	41,8	54,1

Tabel 5. Evoluția unor indicatori demografici la nivelul centrelor urbane ale Județului Neamț la Recensămintele din 2011 și 2021

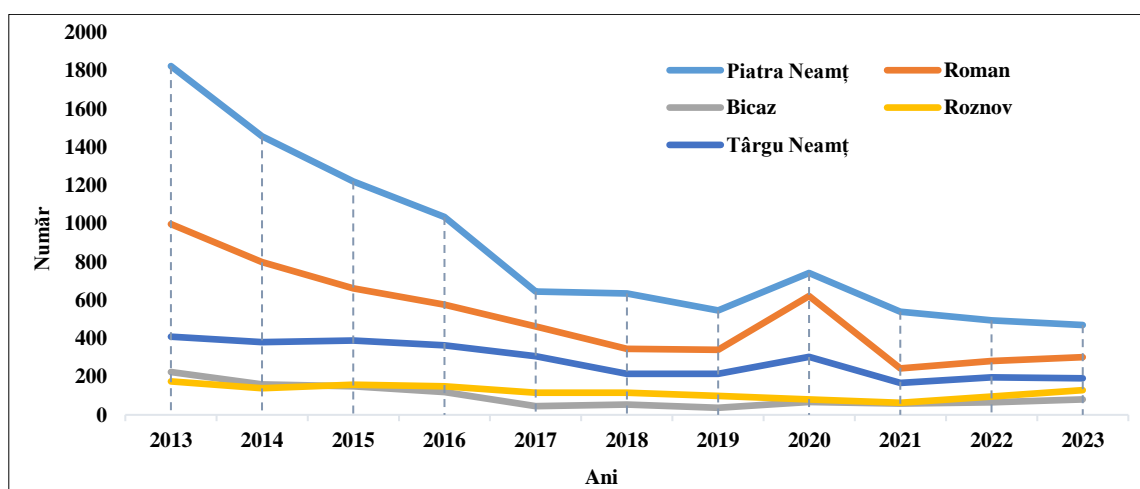
Declinul demografic al centrelor urbane ale Județului Neamț este evidențiat de asemenea și prin soldul schimbărilor de domiciliu, diferența dintre cei sosiți și cei plecați din localitate (inclusiv migrația internațională) înregistrând creșteri semnificative în ultimii zece ani. Astfel valoarea acestuia a crescut de la -479 în 2014 la -1039 în 2023 (Piatra Neamț), de la -577 în 2024 la -654 în 2023 (Roman), de la -47 în 2014 la -67 în 2023 (Bicaz), de la +75 la -56 în 2023 (Roznov) și de la -70 în 2014 la -134 în 2023

² Indicele de îmbătrânire demografică a populației reprezintă numărul persoanelor vârstnice (de 65 ani și peste) care revine la 100 de persoane tinere (sub 15 ani).

³ Raportul de dependență demografică este raportul dintre numărul persoanelor de vârstă "dependentă" (persoane sub 15 ani și de 65 ani și peste) și populația în vârstă de muncă (15-64 ani) exprimat la 100 de persoane

(Târgu Neamț). Scăderea și îmbătrânirea populației în toate cele cinci orașe și municipii ale Județului Neamț (în special în reședință) are impact direct asupra dezvoltării socio- economice a acestora astfel încât sunt necesare soluții pe termen lung pentru a diminua efectele negative ale acestor transformări demografice.

Din punct de vedere economic orașele concentrează în general cele mai multe resurse, însemnând un număr mare de salariați, o populație activă mai numeroasă și de asemenea mai multe întreprinderi active cu o cifră de afaceri și un profit superior celor realizate de întreprinderile din mediul rural. La nivelul Județului Neamț numărul mediu al salariaților din centrele urbane reprezenta, în anul 2022, 71,2% din totalul salariaților din Neamț, toate orașele înregistrând creșteri constante ale acestui indicator în ultimii ani. Municipiul Piatra Neamț deținea, în anul 2022 un număr de 37950 de salariați fiind urmat de Municipiul Roman cu 16586 salariați și de orașele Târgu Neamț (4963 salariați), Bicaz (1448 salariați) și Roznov (884 salariați). Creșterea numărului mediu de salariați a determinat în consecință scăderea constantă a numărului de șomeri, excepție făcând anul 2020, an în care s-au înregistrat creșteri ale acestui indicator în contextul restrângerii unor activități economice cauzate de pandemia COVID 19. De asemenea în ultimii doi ani se constată o tendință ușoară de creștere a numărului de șomeri în toate orașele județului cu excepția municipiului Piatra Neamț (Figura 3). Pe de altă parte, la nivel județean în anul 2014 șomerii înregistrați în mediul urban însumau un procent de 24,2% din total în timp ce, în anul 2023 doar 16,6% dintre șomerii din Neamț locuiau în orașe.

Figura 3. Evoluția numărului de șomeri înregistrați în centrele urbane ale Județului Neamț

În ceea ce privește numărul de întreprinderi active din centrele urbane ale Județului Neamț, se constată o creștere constantă a acestuia în ultimii 10 ani, deși ponderea lor din numărul total al întreprinderilor din județ a scăzut ușor (de la 63% în 2013 la 56% în 2022) multe dintre acestea localizându-se în mediul rural (Figura 4). În anul 2022 cele mai multe întreprinderi nou create în mediul urban au fost din domeniul comerțului, transporturilor și al serviciilor, majoritatea fiind localizate în Piatra Neamț - un număr de 553, Roman - 260, Târgu Neamț - 92, Roznov - 34 și Bicaz - 32.

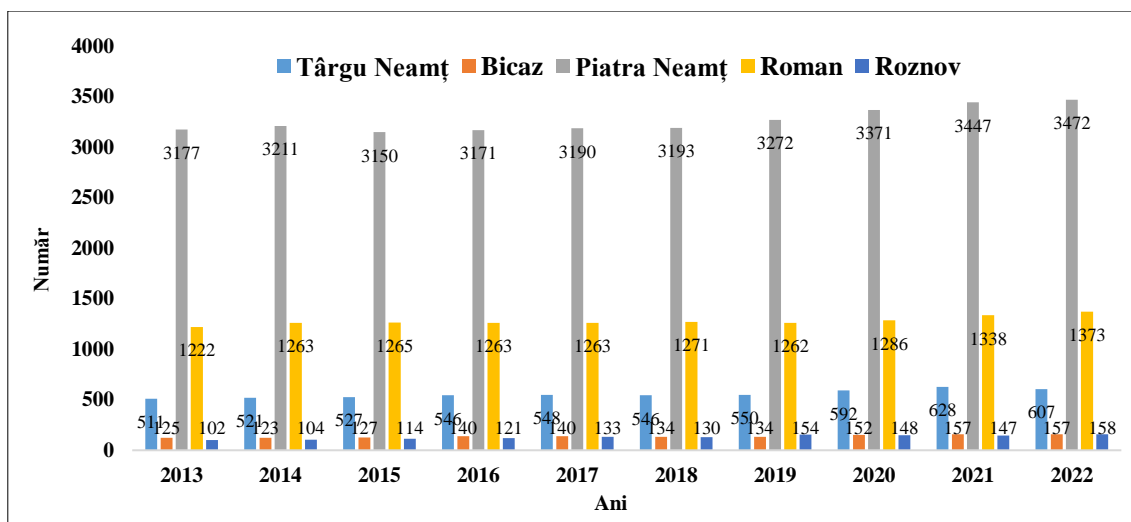

Figura 4. Evoluția numărului de întreprinderi active din centrele urbane ale Județului Neamț

Cifra de afaceri a întreprinderilor active din orașele Județului Neamț relevă de asemenea o tendință de creștere, cele localizate în cele două municipii deținând un avans considerabil față de cele situate în orașe (Figura 5).

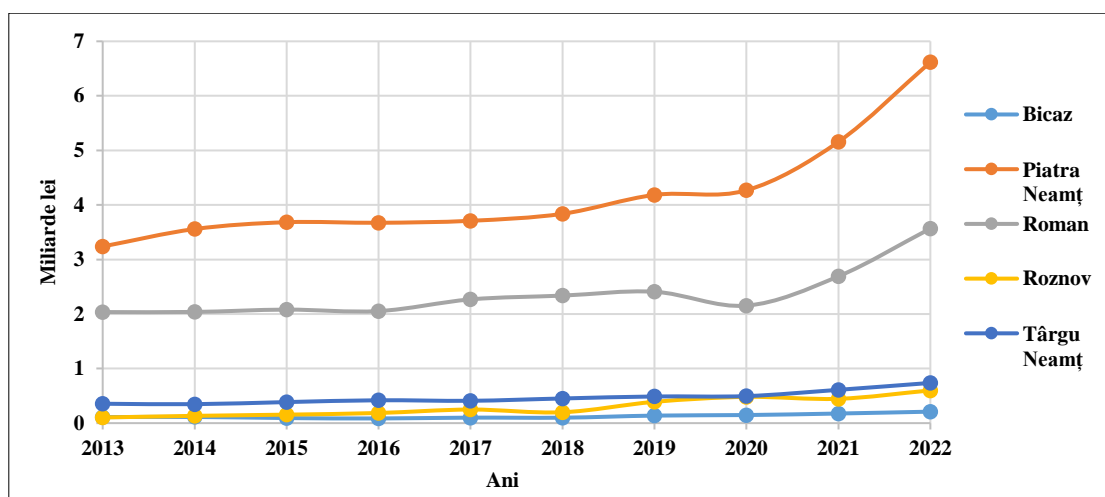

Figura 5. Evoluția cifrei de afaceri a întreprinderilor active din centrele urbane ale Județului Neamț

Sursa: Registrului statistic al întreprinderilor (REGIS)

Analiza profilului întreprinderilor din orașele Județului Neamț relevă o tendință predominantă a sectorului terțiar, comerțul și serviciile dominând mediul economic urban, cu excepția Municipiului Roman, acolo unde se remarcă un sector industrial mai conturat. Astfel, la nivelul anului 2022 numărul mediu al salariaților întreprinderilor active după principalele sectoare economice de activitate (conform CAEN) evidențiază faptul că în majoritatea centrelor urbane predomină activitățile din domeniul comerțului cu ridicata și amănuntul, urmate de alte activități profesionale și de servicii, de industrie prelucrătoare, construcții și transporturi). Astfel Municipiul Piatra Neamț are cel mai mare număr de salariați în sectoarele de suport și servicii, comerț și industrie prelucrătoare, Municipiul Roman în industria prelucrătoare, urmată de comerț și servicii, în orașul Biczaz predomină angajatorii din sectoarele transporturi și depozitare, comerț și construcții, în timp ce în orașele Roznov și Târgu Neamț cei din comerț, industrie prelucrătoare și servicii (Figurile 6-8). Se poate evidenția astfel, la nivel județean un centru urban cu funcție predominant administrativă (datorită localizării sediului principalelor instituții ale administrației publice locale) și de servicii (reședința Piatra Neamț), două cu

funcție industrială din ce în ce mai dezvoltată (Roman și Târgu Neamț) și două cu funcții mixte (Bicaz și Roznov).

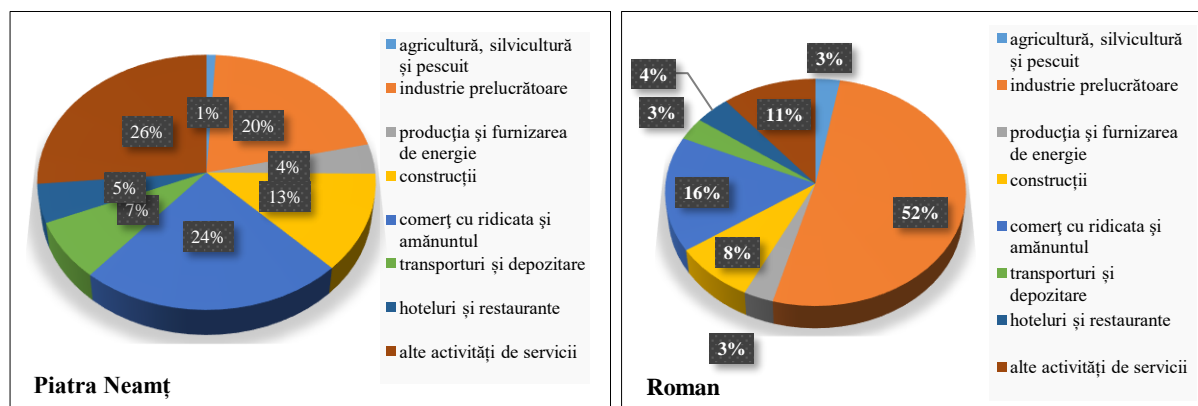

Figura 6. Numărul mediu al salariaților pe principalele sectoare de activitate în Piatra Neamț și Roman (2022)

Sursa: Registrul statistic al întreprinderilor (REGIS)

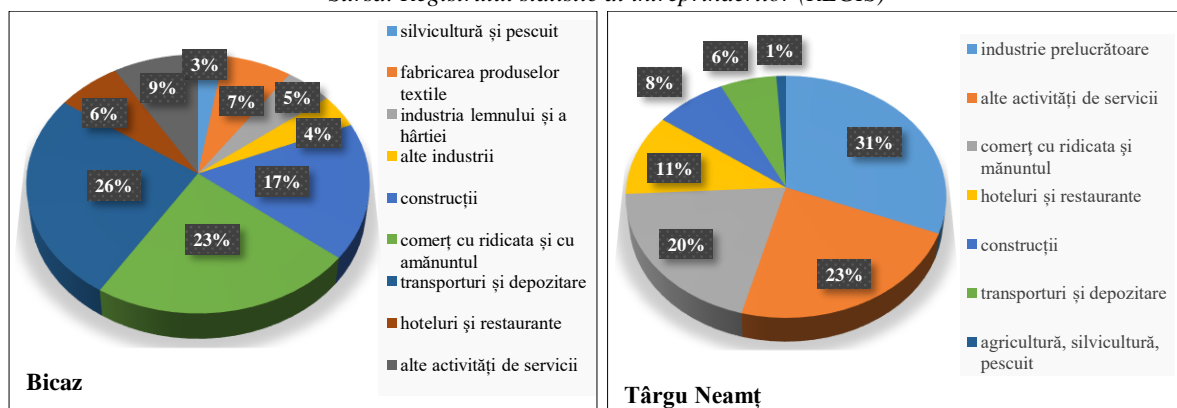

Figura 7. Numărul mediu al salariaților pe principalele sectoare de activitate în Bicaz și Târgu Neamț (2022)

Sursa: Registrul statistic al întreprinderilor (REGIS)

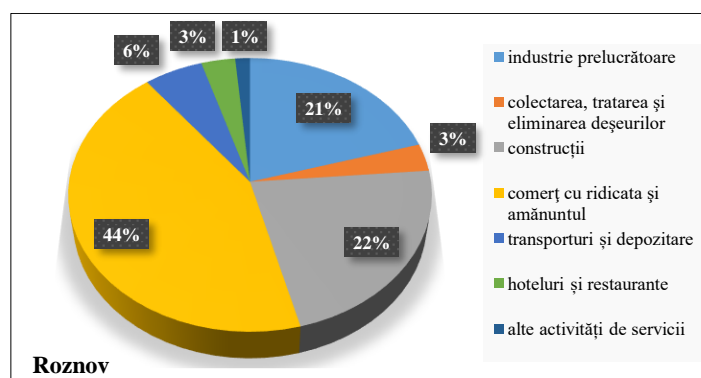

Figura 8. Numărul mediu al salariaților pe principalele sectoare în orașul Roznov (2022)

Sursa: Registrul statistic al întreprinderilor (REGIS)

Dezvoltarea economică și nu numai a oricărui centru urban este în mare măsură condiționată de accesibilitatea acestuia, de infrastructura de transport precum și de poziția acestuia în teritoriu. Din acest punct de vedere municipiul Roman pare să fie mai avantajat prin prisma situației sale în proximitatea drumului european E85, pe traseul viitoarei autostrăzi A7, la 86 km de Iași (pol regional de creștere) și la 43 km de Bacău. Transportul feroviar nu avantajează în mod particular zonele urbane ale Județului Neamț, cea mai importantă magistrală feroviară fiind Magistrala 509 Bacău - Piatra Neamț - Bicaz, derivată din magistrala feroviară ce leagă capitala de nordul țării. Cele mai apropiate aeroporturi

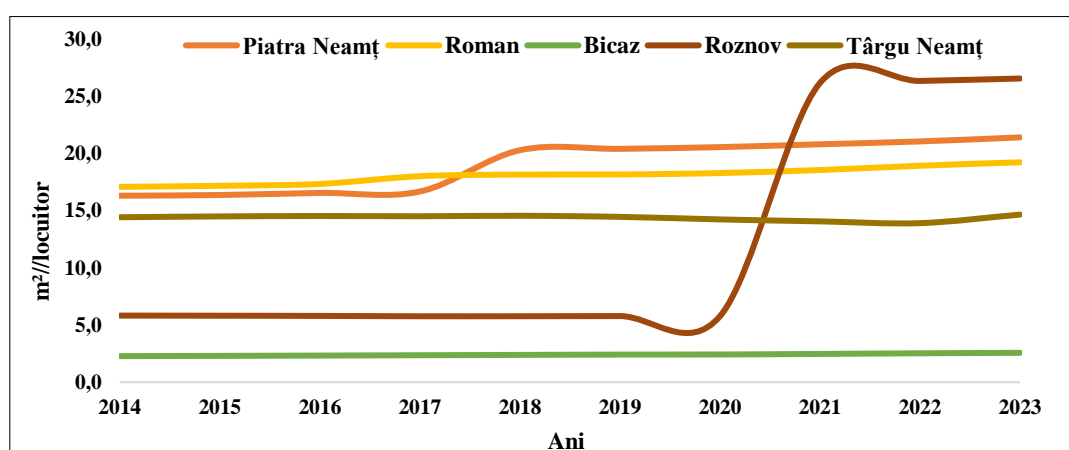
ce asigură conexiunea pe cale aeriană a centrelor urbane ale Județului Neamț sunt cele situate în Bacău, Suceava, respectiv Iași.

Referitor la utilitățile și la echiparea edilitară a centrelor urbane ale Județului Neamț se remarcă o evoluție pozitivă cu referire la indicatori precum lungimea totală a conductelor de canalizare, a celor de distribuție a gazelor sau a apei potabile, indicatori ce au înregistrat creșteri semnificative în ultimii zece ani. De asemenea lungimea străzilor orășenești modernizate a crescut în toate cele cinci centre urbane ale județului, deși ultimele date înregistrate arată ușoare descreșteri (Tabel 6).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Piatra Neamț	183,2	184,4	185,1	193,5	193,5	193,5	201,4	197,8	181,9	186,4
Roman	193	193	193	193	193	193	193	190,6	180,4	180
Bicaz	24,9	28,6	28,6	28,6	28,6	30	30	30	27	27
Roznov	35,8	35,8	35,8	35,8	35,8	35,8	35,8	36,1	32,2	32,2
Târgu Neamț	66,9	66,9	66,9	95,9	95,9	95,9	95,9	96,6	95,7	96,5

Tabel 6. Lungimea străzilor orășenești modernizate în centrele urbane ale Județului Neamț (km)

Pentru a asigura bună funcționalitate a unui oraș este necesară dezvoltarea unei rețele performante de transport urban și intraurban. Conform analizelor realizate în cadrul Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiilor Piatra Neamț și Roman s-a constatat o utilizare redusă a transportului în comun, cele mai multe deplasări în interiorul acestora realizându-se cu autoturismele personale. Distribuția modală a deplasărilor din Municipiul Piatra Neamț evidențiază faptul că 51,3% se deplasează cu autoturismul sau motocicletă proprie, 7% folosește transportul public, 40,7% merg pe jos și doar 1% preferă bicicleta⁴. În cazul Municipiului Roman 32% dintre subiecții anchetei realizate de autoritățile locale 32% se deplasează cu autoturismul personal, 7% preferă car sharing-ul, 4% taxi-ul, 25% merg pe jos, 25% folosesc transportul public, iar 7% bicicleta⁵. Pe lângă dotarea tehnico-edilitară o componentă importantă a unei zone urbane durabile și totodată un indicator strâns legat de calitatea vieții o reprezintă suprafața spațiilor verzi. Ținta comunitară stabilită de Uniunea Europeană în anul 2013 este de 26 m² de spațiu verde pe cap de locuitor însă momentan acest obiectiv este atins doar de orașul Roznov, deși creșteri importante ale valorii acestui indicator s-au constatat și în cazul municipiilor Piatra Neamț și Roman (Figura 9).

Figura 9. Evoluția spațiilor verzi (m²/locuitor domiciliat) în centrele urbane ale Județului Neamț

⁴ [Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Piatra Neamț](#)

⁵ [Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Roman](#)

Județul Neamț beneficiază de un sistem urban echilibrat din punct de vedere teritorial, sistem format din două municipii (Piatra Neamț, Roman) și trei orașe (Roznov, Bicaz, Târgu Neamț), cu reședința Piatra Neamț având o poziționare centrală în raport cu axele de dezvoltare ale județului (vest-nord-vest, Piatra Neamț - Bicaz și Piatra Neamț- Târgu Neamț, orientată spre sectorul turistic; est - Piatra Neamț - Roman respectiv sud - Piatra Neamț - Roznov, bazate cu prioritate pe transporturi, industrie și comerț). Analiza evoluției recente a centrelor urbane din Județului Neamț prin prisma indicatorilor statistici evidențiază, pe de o parte existența unei crize demografice iar pe de altă parte conturarea unui mediu economic din ce în ce mai dinamic, corelat cu scăderi ale numărului de șomeri, creșteri ale populației ocupate și diversificarea sectoarelor de activitate. Se observă de asemenea, mai ales în cazul municipiilor Piatra Neamț și Roman o expansiune către zonele periferice odată cu extinderea spațiului construit sau cu localizarea platformelor industriale ceea ce a determinat o tendință de urbanizare a acestora (dezvoltarea unei infrastructuri similare cu cea din orașe și creșterea standardului de viață). Utilitățile și echiparea teritoriului aparținând orașelor și municipiilor din Neamț au suferit și ele transformări aflându-se într-o evoluție constant pozitivă în ultimii zece ani, desi, în ceea ce privește infrastructura de transport nu s-au constatat progrese foarte mari. Din analiza situației economice recente se constată faptul că orașele din Județul Neamț au depășit perioada de tranziție printr-un proces de restructurare industrială și de orientare către sectorul serviciilor și turismului, însă sunt din ce în ce mai afectate de declinul demografic, ce influențează piața muncii și are impact direct în evoluția oricărui centru urban.